

DARBA UZDEVUMS

Rīgas brīvostas tematiskā plānojuma izstrādei

Izmantotie sīsinājumi

LR – Latvijas Republika;

MK – Ministru Kabinets;

RB – Rīgas brīvosta;

RD – Rīgas dome;

RTP – Rīgas teritorijas plānojums;

Stratēģija – Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam projekts;

TIAN – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;

TmP – tematiskais plānojums;

TPI – teritorijas plānošanas instrumenti.

1. Tematiskā plānojuma nepieciešamības pamatojums

RD 03.07.2012. pieņēma lēmumu Nr.4936 „Par Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”, kura konceptuālo daļu veidos 11 TmP. TmP darba uzdevumu izstrādes gaitā, konsultējoties ar sabiedrību un dažādiem organizāciju pārstāvjiem, tika identificēta nepieciešamība pēc atsevišķa TmP, kas koncentrētos tieši uz RB un tai pieguļošo teritoriju specifisko jautājumu risināšanu.

Rīgas osta jau gadsimtiem ilgi ieņem svarīgu vietu pilsētas ekonomiskajā un sociālajā dzīvē. Lai arī mūsdienās pēc kravu apjoma RB ir ne tikai lielākā Latvijas, bet arī Baltijas osta, sabiedrībā bieži izskan bažas par ostas darbības ietekmi uz pilsētvidi, tās dabas teritorijām, ūdeņiem un pieguļošo apkaimju dzīvojamās vides kvalitāti, jo ostas teritorija aizņem 11% no kopējās pilsētas platības.

Nemot vērā šī brīža ostas darbības plašo mērogu un ietekmi, kā arī tās nākotnes attīstības plānus, ir nepieciešams sekmēt ostas attīstību Rīgas pilsētai un tās iedzīvotājiem vēlamā virzienā, sabalansējot visu iesaistīto pušu intereses.

2. Tematiskā plānojuma mērķis

Nodrošināt ilgtspējīgu ostas attīstību, veicinot tās ekonomisko izaugsmi, vienlaikus samazinot tās ietekmi uz pilsētvidi un sabalansējot dažādu iesaistīto pušu intereses, kā arī sniegt vadlīnijas citu plānošanas dokumentu izstrādē.

3. Tematiskā plānojuma uzdevumi

- 3.1. Veikt analīzi par ostas darbības jomām un kravu veidiem, to izvietojumu RB teritorijā, kā arī to ietekmi uz dzīvojamās vides kvalitāti un pilsētas publisko infrastruktūru gan RB teritorijā, gan arī tai pieguļošajās apkaimēs;
- 3.2. Noskaidrot visu iesaistīto pušu intereses un viedokli attiecībā uz RB attīstību, izveidot optimālo RB attīstības scenāriju, nemot vērā teritorijas attīstības plānošanas principus;

- 3.3. Izstrādāt risinājumus TmP, kas veicinās RB attīstību un izaugsmi saskaņā ar 3.2. apakšpunktā minēto ostas attīstības scenāriju;
- 3.4. Izstrādāt RB teritorijas attīstības risinājumus un nosacījumus iekļaušanai jaunajā RTP, kā arī noteikt, kādos gadījumos nepieciešama RTP iekļauto risinājumu precizēšana citos plānošanas dokumentos.

4. Tematiskā plānojuma izstrādes metodika, izstrādes posmi un process

Pirmais posms: Darba grupas izveide

- 4.1. Izveidot darba grupu ar mērķi nodrošināt plašu un daudzpusīgu sabiedrības un institūciju līdzdalību TmP izstrādes procesa visos posmos:
  - 4.1.1. Pamatsastāvs: darba grupa, kas piedalās visā TmP izstrādes procesā:
    - 4.1.1.1. Rīgas brīvostas pārvalde;
    - 4.1.1.2. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde;
    - 4.1.1.3. RD Satiksmes departaments;
    - 4.1.1.4. RD Mājokļu un vides departaments;
    - 4.1.1.5. Rīgas pilsētas būvvalde;
    - 4.1.1.6. Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija;
    - 4.1.1.7. Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija;
    - 4.1.1.8. LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
    - 4.1.1.9. LR Satiksmes ministrija;
    - 4.1.1.10. AS „Latvijas Dzelzceļš”.
  - 4.1.2. Paplašinātais sastāvs: konsultatīvā darba grupa – profesionālās asociācijas, nevalstiskās organizācijas, ostas un ar to saistītie uzņēmumi, kā arī citi sabiedrības pārstāvji, kas tiek pieaicināti atbilstoši apskatāmo jautājumu specifikai.

Otrais posms: Esošās situācijas analīze

- 4.2. Analizēt, grafiski attēlot un aprakstīt RB darbības jomas un kravu veidus, kā arī to izvietojumu ostas teritorijā;
- 4.3. Veikt analīzi par katras RB darbības jomas un kravu veida ietekmi uz dzīvojamās vides kvalitāti un pilsētas publisko infrastruktūru gan ostas teritorijā, gan tai pieguļošajās apkaimēs;
- 4.4. Veikt normatīvās bāzes, kas regulē RB darbību un atbildību, analīzi;
- 4.5. Veikt analīzi par starptautisko praksi ostu konceptuālās plānošanas jautājumos;
- 4.6. Identificēt esošās problēmzonas un problēmjautājumus ostas teritorijā un tai pieguļošajās apkaimēs.

Trešais posms: Interēšu sabalansēšana

- 4.7. Noskaidrot visu iesaistīto pušu intereses un viedokli attiecībā uz RB attīstību:
  - 4.7.1. Noteikt rīcības prioritātes Stratēģijā noteikto risinājumu īstenošanai;
  - 4.7.2. Veikt izpēti par RB attīstības plāniem un vīziju sadarbībā ar RB;
  - 4.7.3. Veikt izpēti par Baltijas reģiona un Eiropas ostu nākotnes attīstības tendencēm, piesaistot jomas ekspertus;
  - 4.7.4. Noskaidrot Rīgas pilsētas un tās iedzīvotāju viedokli saistībā ar RB teritorijas attīstību un perspektīvajiem darbības virzieniem.
- 4.8. Izstrādāt optimālo RB attīstības scenāriju, sabalansējot RB attīstības plānus ar Stratēģijā noteiktajām prioritātēm un Rīgas iedzīvotāju interesēm attiecībā uz RB un tās teritorijas attīstību;
- 4.9. Nemot vērā izvirzīto optimālo RB attīstības scenāriju, noteikt jautājumus, kuri ir risināmi ar TPI;

4.10. Jautājumi, kas nav risināmi ar TPI, tiek adresēti citām institūcijām, kuru kompetence atbilst šo jautājumu risināšanai.

Ceturtais posms: Risinājumu izstrāde un ieteikumi RTP

4.11. Izstrādāt risinājumus TmP:

- 4.11.1. Izstrādāt risinājumus esošajām problēmām un problēmzonām;
- 4.11.2. Noteikt funkcionālo zonējumu RB teritorijām atbilstoši MK 30.04.2013 noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” prasībām;
- 4.11.3. Noteikt RB teritorijas attīstības nosacījumus;
- 4.11.4. Noteikt interešu saskares teritorijas un to attīstības nosacījumus;
- 4.11.5. Izstrādāt rekomendācijas risinājumu īstenošanai un to ieviešanas secībai.

4.12. Izstrādāt teritorijas attīstības risinājumus un nosacījumus iekļaušanai jaunajā RTP;

4.13. Noteikt, kādos gadījumos nepieciešama RTP iekļauto risinājumu precizēšana citos plānošanas dokumentos.

5. Plānotā sadarbība ar citām RD struktūrvienībām

- 5.1. RD Satiksmes departaments;
- 5.2. RD Mājokļu un vides departaments;
- 5.3. RD Īpašuma departaments;
- 5.4. Rīgas pilsētas būvvalde;
- 5.5. Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija;
- 5.6. Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija.

6. Plānotā sadarbība ar valsts un citām organizācijām

- 6.1. Rīgas brīvostas pārvalde;
- 6.2. LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
- 6.3. LR Ekonomikas ministrija;
- 6.4. LR Satiksmes ministrija;
- 6.5. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde;
- 6.6. AS „Latvijas Dzelzceļš”;
- 6.7. SIA „Rīgas pasažieru termināls”;
- 6.8. Dabas aizsardzības pārvalde;
- 6.9. Vides pārraudzības valsts birojs;
- 6.10. Valsts vides dienests;
- 6.11. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests;
- 6.12. LR Veselības ministrijas Veselības inspekcija.

7. Tiesību akti

7.1. Vispārīgie normatīvie akti:

- 7.1.1. Likums „Par pašvaldībām”;
- 7.1.2. Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- 7.1.3. Teritorijas attīstības plānošanas likums un uz tā pamata izdotie MK noteikumi;
- 7.1.4. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- 7.1.5. Rīgas attīstības programma 2014.–2020. gadam;
- 7.1.6. RD 15.11.2011. saistošie noteikumi Nr.147 „Rīgas pilsētas hidrogrāfiskā tīkla lietošanas un uzturēšanas noteikumi”;

- 7.1.7. RD 08.07.2008. saistošie noteikumi Nr.125 „Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumii”.
- 7.2. Ostai piemērojamie normatīvie akti:
- 7.2.1. Likums par ostām;
  - 7.2.2. Rīgas brīvostas likums;
  - 7.2.3. RD 07.03.2006. saistošie noteikumi Nr.42 „Rīgas brīvostas noteikumi”;
  - 7.2.4. MK 29.05.2012. noteikumi Nr. 378 „Rīgas brīvostas pārvaldes nolikums”;
  - 7.2.5. MK 22.08.2006. noteikumi Nr.690 „Noteikumi par Rīgas brīvostas robežu noteikšanu”;
  - 7.2.6. Likums „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās”;
  - 7.2.7. Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums;
  - 7.2.8. ISPS kodekss – Starptautiskais kuģu un ostas iekārtu aizsardzības kodekss;
  - 7.2.9. Direktīva 2005/65/EK par ostu aizsardzības pastiprināšanu;
  - 7.2.10. Regula (EK) Nr.725/2004 par kuģu un ostas iekārtu drošības pastiprināšanu;
  - 7.2.11. Jūras kodekss;
  - 7.2.12. MK 08.10.2002. noteikumi Nr.455 „Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība”;
  - 7.2.13. Likums „Par piesārņojumu”;
  - 7.2.14. Atkritumu apsaimniekošanas likums;
  - 7.2.15. MK 15.09.2009. noteikumi Nr.1060 „Noteikumi par bīstamo un piesārņojošo kravu apriti un kontroli ostās”;
  - 7.2.16. Bīstamo kravu aprites likums;
  - 7.2.17. MK 30.11.2010. noteikumi Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”;
  - 7.2.18. MK 17.02.2004. noteikumi Nr.82 „Ugunsdrošības noteikumi”.

8. Citi izejas materiāli

Ostu un kuģniecības pētījumi:

- 8.1. Pasaules Bankas pētījums par Latvijas ostām, 2013 (*izstrādes stadijā*);
- 8.2. SIA „Ekspertīžu un informācijas centrs” veiktais pētījums par RB pienesumu tautsaimniecības attīstībā, 2013 (*materiāli pieejami Rīgas brīvostas pārvaldes mārketinga nodaļā*);
- 8.3. “KPMG Baltics” Baltijas jūras ostu konkurētspējas pētījums, 2013 (*izstrādes stadijā*);
- 8.4. European Commission Trans-European Transport Network Executive Agency projekts „LNG in Baltic Sea Ports”, 2012-2014 (*materiāli pieejami interneta vietnē tentea.ec.europa.eu*);
- 8.5. Rīgas brīvostas attīstības programma 2009.-2018. gadam, 2009 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.rop.lv*);
- 8.6. Rīgas brīvostas attīstības programmas rīcības plāns 2013.-2015. gadam, 2013 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.rop.lv*);

- 8.7. Baltic Sea Region Programme 2007-2013, Project „Cleanship”, 2007-2013 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.clean-baltic-sea-shipping.com*);
- 8.8. Sabiedriskās domas aptauja par Rīgas pilsētas transporta infrastruktūras objekta – prāmja satiksmes pāri Daugavai starp Bolderāju un Vecmīlgrāvi būvniecību, 2005-2006 (*materiāli pieejami RD Satiksmes departamentā*).

Ekonomikas pētījumi:

- 8.9. „KPMG” pētījums "Kravu pārvadājumu nozare Latvijā", 2011 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.kpmg.com*);
- 8.10. Rīgas ekonomikas nozaru izvērtējums pilsētas konkurētspējas paaugstināšanai, 2010 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.11. "Baltic Sea – Asia Agenda for Regions in a Globalising World" (BASAAR) projekta pārskati „Četri nākotnes scenāriji Baltijas jūras reģiona attīstībai”, 2009-2010 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*) un „Starpvalstu sadarbība Centrālā Baltijas jūras reģionā un Āzijā loģistikas, izglītības un tūrisma sektoros”, 2010 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.12. Investīciju plūsmas pētījums Rīgas pilsētā, 2007 (*materiāli pieejami Rīgas Pilsētas attīstības departamentā*);
- 8.13. Projekta BaltMetInvest ietvaros „Towards a Coordinated Investment Strategy for Riga, Tallinn and Vilnius”, 2006 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.14. Vispārējā Rīgas ekonomiskā attīstība, 2003 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*).

Tūrisma pētījumi:

- 8.15. Skandināvijas un Krievijas tūristu intereses Rīgā, 2008 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.16. „Kruīza kuģu pasažieru plūsma Rīgas pilsētā 2007. gadā”, 2007 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.17. Projekts ”Experience Design in City Tourism”, 2007 (*materiāli pieejami www.visitelsinki.fi*);
- 8.18. Tūrisma mārketinga pētījums „Rīga tūristu skatījumā”, 2006 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*).

Vides pētījumi:

- 8.19. Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2011.-2015. gadam Gaisa kvalitātes analīžu veikšana naftas produktu intensīvas pārkraušanas vietās, 2011 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.20. Priekšlikumi un rekomendācijas Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūvēs noteikumu grozījumiem ūdens teritoriju un krastmalu izmantošanai, 2010 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.21. Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam grozījumiem, 2009 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.22. Vēsturiski piesārņoto vietu Jaunmīlgrāvī, Sarkandaugavā sanācija, 2007 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.23. Rīgas pilsētas virszemes ūdens objektu apsaimniekošanas koncepcijas izstrāde, 2007 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.24. Piesārņojuma avotu identifikācija un novērtējums Daugavas lejtecē, 2005 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.25. Ar Daugavu saistīto Rīgas pilsētas ūdensteču – Buļļupes, Audupes, Mīlgrāvja, Hapaka grāvja, Zunda kanāla – apsekojums, ekoloģiskā stāvokļa un ietekmes uz Daugavu novērtējums, 2005 (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*).

Vispārējie pētījumi par Rīgu:

8.26. Rīgas pilsētas attīstības perspektīvas starptautiskā kontekstā, 2004 (materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv).

9. Tematiskā plānojuma rezultātu saturs

Dokuments, kurā ir noteikti risinājumi, kas sekmēs RB attīstību un ietver

- Esošo problēmu un problēmzonu risinājumus;
- Funkcionālo zonējumu ostas teritorijām;
- Nosacījumus ostas teritorijas attīstībai;
- Identificētās interešu saskares teritorijas un to attīstības nosacījumus;
- Rekomendācijas risinājumu īstenošanai un to ieviešanas secībai.

10. Tematiskā plānojuma noformēšana

- 10.1. Paskaidrojuma raksts;
- 10.2. Grafiskā daļa;
- 10.3. Risinājumi, kas iestrādājami RTP;
- 10.4. Izpētes posmos iegūto datu apkopojums jeb datu bāzes.

11. Kas tiks iestrādāts Rīgas teritorijas plānojumā

- 11.1. Paskaidrojuma raksts: TmP koncepcijas un ietverto risinājumu apraksts;
- 11.2. Grafiskajā daļā: TmP risinājumu kartogrāfisks attēlojums atbilstoši RTP mēroga noteiktībai;
- 11.3. TIAN: Nosacījumi RB attīstībai atbilstoši grafiskajā daļā noteiktajam.

12. Sasaiste ar citiem tematiskajiem plānojumiem

TmP risinājumos nodrošināt sasaisti ar pārējiem RTP izstrādes ietvaros sagatavotajiem TmP.

13. Sabiedrības līdzdalības pasākumi

Sabiedrības līdzdalību nodrošināt atbilstoši RTP Darba uzdevuma 5.punktā minētajam, kā arī pirms TmP apstiprināšanas iepazīstināt sabiedrību ar izstrādāto TmP.

14. Tematiskā plānojuma izstrādes termiņš

TmP izstrādes ilgums atbilstoši RTP Darba uzdevumā noteiktajam laika grafikam.

Direktora p.i.

Dz. Balodis

Rīgas domes
Pilsētas tīkļu telpas departamenta
Pilsētvides tīkļu telpas pārvaldes vadītāja,
direktore vietniece pilsētvides atīstības
jautājumos

J. PURMALE

21.-11-2013